

Seat No. : _____

TP-107

B.A. Sem.-III

May-2013

POLITICAL SCIENCE (Core 203)

(Basic Principles of The Democracy)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) લોકશાહી એટલે શું ? વિગતે સમજાવો. ૭
- અથવા**
- પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ લોકશાહી વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- (બ) સરકારના શ્રેષ્ઠ પ્રકાર તરીકે લોકશાહીને સમજાવો. ૭
- અથવા**
- જીવન જીવવાની પદ્ધતિ તરીકે લોકશાહીને સમજાવો.
૨. (અ) ઔદ્યોગિક લોકશાહીનું મૂલ્યાંકન કરો. ૭
- અથવા**
- બહુમતીની જુલમશાહીનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) સહિષ્ણુતાના ખ્યાલને વિગતે સમજાવો. ૭
- અથવા**
- કાયદાના શાસનના ખ્યાલની ચર્ચા કરો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ચાર) ૧૬
- (૧) લોકશાહીના મૂલ્ય તરીકે સ્વતંત્રતા
- (૨) આર્થિક લોકશાહી
- (૩) લોકપૃચ્છા
- (૪) વ્યક્તિ અને રાજ્ય
- (૫) બહુમતી શાસનની મર્યાદાઓ
- (૬) ઈચ્છા

૪. ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ છ)

૧૨

- (૧) લોકશાહીના પ્રકારો આપો.
- (૨) લોકશાહીના મૂલ્યો કયા-કયા છે ?
- (૩) બિનલોકશાહી રાજ્યમાં વ્યક્તિ અને રાજ્યને શું સંબંધ છે ?
- (૪) સરકારના શ્રેષ્ઠ પ્રકાર તરીકે લોકશાહી શા માટે ?
- (૫) બહુમતી શાસન એટલે શું ?
- (૬) સામાજિક લોકશાહીની શી જરૂર છે ?
- (૭) લોકશાહીમાં સહિષ્ણુતાની શી જરૂર છે ?
- (૮) કાયદાના શાસનની મર્યાદા એટલે શું ?

૫. નીચેના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) પ્રત્યક્ષ લોકશાહી કયા દેશમાં છે ?
(અ) ભારત (બ) સ્વિટ્ઝરલેન્ડ (ક) બ્રિટન
- (૨) ભાતૃભાવ એ _____ નું મૂલ્ય છે.
(અ) લોકશાહી (બ) આપખુદશાહી (ક) રાજાશાહી
- (૩) કાયદાના શાસન અંગેના વિચારો કોણે વ્યક્ત કર્યા ?
(અ) પ્લેટો (બ) ગિલક્રિસ્ટ (ક) ડાયસી
- (૪) લોકશાહીની સફળતા માટે _____ એ પાયાની જરૂરિયાત છે.
(અ) સાધનો (બ) સમાનતા (ક) સાર્વભૌમત્વ
- (૫) _____ એ સરકારનો શ્રેષ્ઠ પ્રકાર છે.
(અ) સરમુખત્યારશાહી (બ) લશ્કરી શાસન (ક) લોકશાહી
- (૬) “બળ નહીં, પરંતુ ઈચ્છા એ રાજ્યનો પાયો છે.” – આવું કોણે કહ્યું છે ?
(અ) થોમસ હિલ ગ્રીન (બ) જે.એસ. મિલ (ક) ડબલ્યુ. ગાર્નર
- (૭) પ્લેટોના પુસ્તકનું નામ _____
(અ) ધ પ્રિન્સ (બ) ધ રીપબ્લિક (ક) એસે ઓન લિબર્ટી

Seat No. : _____

TP-107

B.A. Sem.-III

May-2013

POLITICAL SCIENCE (Core 203)

(Basic Principles of The Democracy)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the meaning of Democracy in detail. 7
OR
Give the difference between direct and indirect Democracy.
- (B) Explain the Democracy as a best form of the Government. 7
OR
Explain the Democracy as a way of life.
2. (A) Evaluate the Industrial Democracy. 7
OR
Clarify the concept of Tyranny of Majority.
- (B) Explain in detail the concept of Tolerance. 7
OR
Discuss the concept of Rule of Law.
3. Write short notes : (any **four**) 16
(1) Liberty as a value of democracy
(2) Economic democracy
(3) Referendum
(4) Individual and the state
(5) Limitations of majority rule
(6) Will
4. Answer in short : (any **six**) 12
(1) Give the types of democracy.
(2) Which are the values of democracy ?
(3) What is the relation between individual and the state in non-democratic state ?
(4) Why democracy is the best form of the government ?

- (5) What is the meaning of majority rule ?
- (6) What is the need of social democracy ?
- (7) What is the need of Tolerance in democracy ?
- (8) What is the meaning of limitation of rule of law ?

5. Answer the following objective questions :

14

- (1) In which country is direct democracy ?
 - (A) India
 - (B) Switzerland
 - (C) Britain
 - (2) Fraternity is the value of _____.
 - (A) Democracy
 - (B) Autocracy
 - (C) Kingship
 - (3) Who expressed the ideas of rule of law ?
 - (A) Plato
 - (B) Gill Krist
 - (C) Dicy
 - (4) _____ is the basic necessity for the success of democracy.
 - (A) Instruments
 - (B) Equality
 - (C) Sovereignty
 - (5) _____ is the best form of the government.
 - (A) Dictatorship
 - (B) Military Rule
 - (C) Democracy
 - (6) “Will, not force, is the basis of the State.” – Who said so ?
 - (A) Thomas Hill Green
 - (B) J.S. Mill
 - (C) W. Garner
 - (7) _____ is the name of Plato’s book.
 - (A) The Prince
 - (B) The Republic
 - (C) Essay on Liberty
-